

ISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egy évre 16 h.
 Félévre 8 h.
 Helyben házhoz hordva:
 Egy évre 20 h.
 Félévre 10 h.
 Postán szállítva:
 Egy évre 24 h.
 Félévre 12 h.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

LXII. évfolyam 258. szám. Nagyvárad Szombat, 1916 november 11.

Ismét Wilson az Egyesült Államok elnöke.

Berlin, november 10. (Saját tudósítónk távirata.) A Wolff-ügynökség jelenti:

Wilsont ismét megválasztották az Egyesült Államok elnökévé.

Napok óta izgatottan lesi Európa, ki fog győzni az amerikai elnökválasztáson: Wilson-e, vagy Hughes? A menésre a mai viszonyok közt tájékozva lehetünk, úgy tudja a magyar közvélemény, hogy Hughes nincs annyira lekötve az entente iránt, mint Wilson. Mindenesetre szivesebben láttuk volna tehát a Fehér Házban Hughest, mint Wilson.

Wilson eléggé kimutatta két-színűségét az amerikai lőszer szállításnál; ő a vétkes abban, hogy ugyszólván egész Amerika gyártja a hadiszert ellenségeinknek, a semlegesség farizeusi hangoztatása mellett.

Határozottan ellenünk foglal állást a tengeralattjárók harcának kérdésében. Érthető tehát, ha az amerikai magyarok és németek Hughes körül csoportosultak.

Talán ennek köszönhető, hogy közvetlenül a választás előtt Wilson más hurokat kezdett pengetni. A német kereskedelmi buvárhajókat ellenségeink minden uszítása dacára sem tekintette hadihajóknak s a német hadi tengeralattjárók tevékenységét sem kifogásolta az amerikai partok közelében. Az amerikai magyarság és némettség közvéleményének ezt a nyomását bi-

zonnal nem fogja feledni Wilson később sem.

Az elnökválasztás előtt mindkét jelölt kijelentéseket tett a békére nézve. Jogos érdeklődéssel várja mindenki, fog-e valamit tenni Wilson ebben az irányban? A leghatásosabb békeszerző eszközt, a lőszer szállítás megakadályozását és a feltétlen semlegességet ezentul sem reméljük a szabadkőműves Wilsontól. A béke kérdését ma is csak az fogja megoldani, amiben eddig biztunk: a magyar és német kard.

Asquith válasza

a német kancellár beszédére.

(Törökország és az örmények. Döntést keres az angol flotta. A Sommenál előrenyomulnak. Oroszok, oláhok, Görögország. Béke és különbéke. A béke feltételei. Harc a győzelemig.)

Budapest, november 10. (Saját tudósi tónktól.) Londonból jelentik: Asquith miniszterelnök Suilld-Mallban nagy beszédet tartott, amelyben következőket mondotta:

Annaidején ezen terebmen ünnepeztük az ifju-török mozgalom sikerét. Reméltük, hogy Törökország újjáéled. Csalatkoztunk. Törökország vazallusa, szolgálóügynöke lett a germán érdekeknek és nagyra vagánynak. Az örmények tömeges mészárlása megrendítette a keresztény civilizált világot. Anglia, Oroszország és az Egyesült Államok a legnagyobb rokonszenvvel kísérték a segítő mozgalmat. Megvagyunk győződve, hogy el fog jönni az idő, amikor az örmények fel fognak szabadulni mostani szomorú helyzetükből. Konstatálom, hogy Németország, aki megakadályozhatta volna az örmények mészárlását, megindultság nélkül, sőt egyenesen tetezőssé nézte azt. Attér ezután az angol flotta tevékenységére.

Flottánk reklám nélkül dolgozik, egyre

szorosabban elzárja az utakat, amelyen az ellenség beszerzi készleteit és hajlandó a nyílt tengeren keresni a döntést, bármikor kínálkoznék erre alkalom.

Attér a Somme menti csatákra. A Somme menti titáni harcokban, amely minden nap felejthetetlen bizonyosságát adja ugyegyesek, mint az egész nemzet heroizmusának, állandóan tért nyerünk, soha még szesznyival sem hátráltunk. A hősiesség francia csapatokkal tizenöt nap alatt megsemmisítettük az ellenség áldozatokkal teljes hatalmas munkáját, amelyet nyolc hónap alatt Verdunnél végzett.

Oroszország állandóan biztos előrenyomul Trieszt felé. Oroszország nem esőkendő tetterővel megfelelő hatalmas feladatának.

A csodálat külön adóját rójuk le a románok iránt, kik legdicsőségtejlőbb módon bebizonyítják fajuk legyűrhetetlenségét. (?)

A szerbek sohasem bizonyították be job-

Szőnyeg, Függyöny, Lineoleum,

CZILLÉR IMRE

Vásznak, Fehérneműek, Harisnyák, Ruhakelmék, Bársonyok, selymek, barchetek, uri és női divatcikkék, kézimunkák mindennemű hozzávalók.

nagyáruházában

Nagy választék, olcsó szabott árak

ban vitézségüket, mint a legutóbbi macedóniai harcokban. Portugália is hozzájárul a maga részéről a közös ügy diadalához.

Görögországot illetőleg reményteljesen szólok, kívánom, hogy bizalommal szólhassanak. A szövetségesek nem mint ellenség, hanem mint barátok mentek Szalonikibe. A legmélyebb barátságot érezzük Görögország iránt. Bár milyen drasztikus rendelkezésekhez folyamodnánk, csak szükségességből tennők, hogy megakadályozzuk Athénnek német-toborzó, intrikáló központtá való alakítását. A mai háboru a kisállamok felezabadió harca. Hogyan állhatna félre ebben a háboruban Görögország? Célunk, hogy még egyszer abba a helyzetbe jussunk, amelyben Venizelosz miniszterelnöksége idején voltunk. Vajha Görögország újból meggyuitaná fátylóját és méltónak mutatkoznék a dőző multjához.

Ellenségeinket illetőleg nem adjuk át magunkat illúzióknak. Ők nagy szervezők a harotéren, kitűnően küzdenek, a toborzás terén fáradhatatlanok. Viszont igaz, hogy a németek odahatni igyekeznek, hogy a

négyes szövetséghez tartozókkal külön békét köthessenek.

Anglia nemcsak Belgium, hanem Szóbia függetlenségének visszaállítására van kötelezve. Németország sohasem jelezte, hogy erre hajlandó volna, viszont azzal vádol meg bennünket, hogy Anglia mindenáron a háboru folytatását akarja és a külön béke meghívásával az általános békének is újít állja. Mint kalmárokat, uzsorásokat állítanak bennünket a világ elé, akik csak üzleti haszonból óhajják a háboru folytatását.

Mi igenis akarjuk a békét, de csak azon feltétellel, hogy a háboru óriási áldozataival, mérhetetlen szenvedéseivel, a bátorság, önzetlenség dícsőséges, halhatatlan példásásával nem voltak hiábavalók. Külön békéről nem lehet szó. Pillanatig sem titkolom el meggyőződésemet, hogy a harc minden segítőforrásunkat, türelmünket, elhatározó erőnket igénybe fogja venni. A győzelemnek, amely egészen biztos, szilárd, erős alapon kell felépülnie. Kezességet kell, hogy nyújtson Európa szabadsága és a világ szabadsága dolgában.

keltezetlen oklevelek jegyzéke 1400 ig (1902); A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig (1900—1903); Magyarország egyháztörténete (1906); Hogyan lett Szent István korona a magyar Szent Korona fele részévé (1907). Ezenfelül történelmi folyóiratainkban számos nagybecsű cikket írt. A minap mondott érdekes emlékbeszédet az Akadémiában a nemrég elhunyt Bunyitay Vince (történetrész) fölött, aki szintén nagyváradi kanonok és címzetes püspök volt.

A háboru alatt hagyta el a sajtót egy, a legzelesebb körökben is érdekfűző kiváló munkája: Magyarország joga hazánk mai területéhez a Kárpátoktól az Adriáig. A magyarság történelmi jogainak igazán diadalmas harcosa ez a munka, melynek éppen ma nagy nemzeti, sőt nemzetközi jelentőséget ad pártatlansága, alapos történelmi tanulmányokon nyugvó biztos okfejtése. Örvendeztes, hogy éppen e munka megjelenése után jön a legfelső kitüntetés, mely egy valóban kimagasló papi, történetírói és társadalmi munkásságot emel ki és jutalmaz.

A három kitüntetésben öröme telik első sorban természetesen gróf Széchenyi Miklós, megyéspüspöknek, a ki káptalanjának egyszerre három kiváló tagjában láthatja ismét megjutalmazva azt az érdemes munkásságot, melyet hosszú éveken át kifejtettek. Igaz örömmel vett róla tudomást Nagyvárad és az egész egyházmegye társadalma s a kitüntetetteket mindenfelől elhalmozzák szeretetszóval. A káptalan tagjai tegnap testületileg gratuláltak kitüntetett kártársaiknál.

Kitüntetések a nagyváradi káptalanban.

Nagy kitüntetés érte a váradi káptalan három illusztris tagját: Spett Gyula apátkanonokot és Groh Ferenc debreceni prépostot a pápa házi főpapjaivá nevezte ki s dr. Karácsonyi János prépost kanonokot a király voradriai választott püspökké nevezte ki.

Spett Gyula kanonok nagy műveltségű főpap, modora kiválóan szeretetreméltó. Neve az egész országban ismert, mert Dobos Lajossal együtt ő fordította le Bougand Emil remek munkáját, a „Kereszténység és Korunk” című apologetikus művet, melynél hatásosabb apologiaja ma sincs a kereszténységnek. Eanek az öt kötetes hatalmas műnek gyönyörű nyelvét a fordítás művészileg adja vissza s azért egyike volt a legkeresettebb vallásos könyveknek, mely nemrég második kiadásban is megjelent.

Spett Gyula 1875 től 1886 ig szentzéki jegyző volt b. e. Lipovniczky István püspök udvarában s azután gyomai plébános lett. Egyházi körökben elért nagy tekintélye s pártatlan népszerűsége emelték őt a kanonoki stallumba 1904 ben, amikor az egyházmegyei iroda igazgatójává is lett, mely tisztét éveken át viselte.

Groh Ferenc kanonok, debreceni prépost egyike a legjótékonyabb főpapoknak. A mult szombaton ünnepelték hívei debreceni áldásos működésének tizedik évfordulóját. Debrecen egész közönségének nagy részvétele mellett.

Ünnepelték benne az igazán Jézus szíve szerinti papot és a jótékony főpapot, kinek szíve mindig nyitva van a legnemo-

sebb szükségletek iránt. Groh Ferenc nagy szerénysége sem tudott gátat vetni annak az áradatnak, amivel e napon felője özönlött híveinek és az egész társadalomnak szeretete, mely Debrecen ünnepévé tette ezt az évfordulót. Az ünnepelt pedig újabb nagy alapítványokkal emelt emléket a szívekben ezen a napon. Az új prelátus hosszú ideig — 1882 től 1894 ig — volt zárdalel kész az Orsolyák nagyváradi zárdájában, azután szülőföldjén, Gyulán lett plébános s nem sokára apátá s 1906 ben nyerte el a kanonoki stallumot, amikor debreceni prépost és plébános lett.

Dr. Karácsonyi János címzetes püspök, egyike a legkiválóbb magyar történetíróknak. A magyar Tudományos Akadémia és a Szent István Akadémia rendes tagja. Egyházi elnöke a nagyváradi Katolikus Körnek s tevékeny részt vesz városunk összes katolikus mozgalmában.

Hosszu ideig volt tanára a nagyváradi hittudományi főiskolának, majd 1898-ban biharpüspöki plébános lett. 1905 ben budapesti egyetemi tanár, s ugyanebben az évben kanonok lett.

Pártatlan szorgalommal kutatja hazánk történetét, főképen az Árpádházi királyok alatt. Munkáinak még címeit felsorolni is szinte lehetetlenség.

Nagyobb munkái a következők: Magyarország és a nyugati egyházszakadás (1885); Szent-Gellért élete és művei (1887); Szent István oklevelei és a Szilveszter-bulla (1891); A honfoglalás és Erdély (1896); Az aranybulla (1899); A hamis, bibáskeletű és

Mától kezdve nincs uzsonnakávé. Lukács Odón polgármester-helyettes a következő hirdetményt bocsátotta ki az uzsonnakávé eltiltása tárgyában: A tej eltiltásának megkönnyítése céljából a tejfogyasztás korlátozása válván szükségessé tudomására hozom a város lakosságának, hogy Nagyvárad város területén a 4207—1915 M. E. számú rendelet 8. §-a alapján nyert jogomnál fogva, a tejnek, mindenemű tej felhasználásával készülő italnak, valamint a tejszinhabnak (tejes kávé, kapucinar, kakao, csokoládé kávé stb.) kiszolgáltatását, folyó évi november hó 11-étől kezdődőleg a további intézkedésig a kávéházakban, cukrászdákban, kimeréseknél és nyilvános helyeken a délelőtti 11 órától este 8 óráig terjedő időben betiltom. A ki a jelen rendelkezésem ellen vét, az kihágást követ el, 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel vagy 2 hónapig terjedhető elzárással büntethető. Nagyvárad, 1916. évi november hó 9. Lukács Odón s. k. polgármester-helyettes.

* **Köhögés,** huru, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle **hurut szelétke.** Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apoló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Megkezdődött a nagy téli költőárú vásár a „Hófehérke” harisnya áruházban Nagyvárad. SZENT LÁSZLÓ-TÉR, SAS-PALOTA, DROGERIA MELLETT.

Nagy ocassió
14 napig!

Női harisnya, pamut, gyapju, cérna és muselin párja K 170, 196, 280, 350, 450 6—, 7—
Férfi harisnya, pamut, gyapju és cérna párja . . . K -96, 130, 170, 250, 3—, 4—, 5—
Gyermek piteit harisnya, fekete és barna párja . K -90, 110, 130, 150, 170 190, 210.
Női, férfi és gyermek kezyü kötött és trico párja K 1—, 150, 180, 2—, 3—, 4—, 5—.

Szigoruanszolid
szabott árak!

:: Gazdag választék, rendkívül előnyárak tricoárúk, sweatterek női, férfi kötött kabátokban és mindezenmű kötött árúknak ::

Predeáltól délre Azugánál tért nyertünk.

Keleti harctér. Budapest, nov. 10. (Hivatalos.) *Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg harcvonala.* A Vulkán-szoros uttól nyugatra román támadások eredménytelenek maradtak. Az Olt völgyének mindkét oldalán és Predeáltól délnyugatra a szövetséges csapatok ismét tért nyertek. Az ellenséget rohammal kiverték állásaiból és ezeket az állásokat az ellenség ellentámadásaival szemben megtartották, 188 fogoly és 4 gépfegyver maradt a kezünkön. A Gyergyó-hegységben kedvezően halad elő támadásunk.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala. Grobovánál német csapatok mintegy 4 kilométernyi szélességben több orosz védővonalat rohammal elfoglaltak, az ellenséget a lapályon túl vetették vissza. Az oroszok tetemes véres veszteségükön felül 49 tisztet és 3380 főnyi légénységet vesztek fogolyban, 27 gépfegyvert s 12 aknavetőt zsákmányoltunk.

Balkáni harctér. Budapest, november 10. (Hivatalos.) A császári és királyi Duna-flotilla monitorja Giurgiunál 2 petroleummal megrakott uszályhajót zsákmányoltak.

Olasz harctér. Budapest, nov. 10. (Hivatalos.) A helyzet változatlan.

Délkeleti harctér. Budapest, november 10. (Hivatalos.) A Volyusa arcvonalon az ellenség tűzérési tevékenysége fokozódott. *Hófer.*

Román menekültek Szibériában és az orosz fronton.

Budapest, november 10. (Saját tudósítónktól.) *A Kölnische Zeitung* jelenti Amsterdamból: Moszkvából és Odesszából jelentik, hogy a román menekültek száma egyre növekedik. Asszonyok, gyermekek előzölötték Moszkvát és Odesszát, ahonnan az oroszok Szibériába viszik őket. A menekültek borzalmas állapotban vannak. Minden védköteles férfi az orosz hadseregbe vonul be, akiből külön ezredeket alkotnak.

Hódításunk 600 négyzetkilométer román föld.

Budapest, november 10. (Saját tudósítónktól.) *Karlsruher* táviratunk szerint svájci lapok jelentik, hogy német-osztrák-magyar csapatok eddig hatszáz négyzetkilométer román földet szállottak meg az erdélyi Alpessékben.

A bajor király Bécsben.

Budapest, nov. 10. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A bajor király a déli frontról hszatározben délielött ideérkezett. A pályaudvarról Schönbrunnba hajtatott, hol a királyunknál háromnegyedórát időzött, aztán tovább utazott.

Mit jelent a román vezérkar?

Budapest, november 10. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A román vezérkar jelenti: Kilencedikén. Északi front: Lablabuzinal, Bratucsanál és Orachovo völgyében harcolunk. Olt völgyében heves harcok tovább folynak. Déli front: Egész Duna mentén az ellenség erős ágyútevékenységet fejt ki. Dobrudzsában a dunai flotta segítségével Hirsovát újra megszállottuk. Az ellenség visszavonulása előtt Hirsovát, Topalut felgyújtotta.

EMIR arcmosó

a legkötelesebb készítmény izzadó, fényes, zsiros, atkás (mitesseres) arcra! Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!

Repülőpárbaj 17 áldozattal.

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös vezértábornok A megfigyelésre kedvező viszonyok mellett az arcvonal több pontján kölcsönösen élénk tüzelés folyt.

A Somme területen sikertelen részlet-támadásokat intézettaucourt-Lakbayenál Gueudeortnál, Lesboeuf és Pressoirnál. Nagyobb francia erők nyomultak előre Cailly mindkét oldalán. Visszavertük őket résztea közelharcban.

A repülők napközben kifjett igen élénk tevékenységüket éjjelen át is folytatták.

A számos légi csatában összesen **17 repülőgépet löttünk le**, legtöbbjüket a Somme mindkét oldalán.

Repülőrajaink megismételték hatásos támadásaikat pályaudvarra, csapatok és lévszertelepek ellen, különösen a Peronne és Amions közti területen.

Áttörés Grobovánál 3380 fogolylyal.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Voyna vezérőrnagy vezetése alatt brandenburgi csapatok, a 701. gyalogezred Grobova vidékén mintegy 4 kilométernyi szélességben több orosz védővonalat rohammal elfoglaltak és az ellenséget a Grobova patakon túl vetették vissza.

Csekély veszteségünkkel szemben az ellenség tetemes véres veszteségeket szenvedett, azonfelül 49 tisztet és 3380 főnyi légénységet hagyott fogolyként kezünkön.

A zsákmány 27 gépfegyver s 17 aknavetőt tett ki. Az oroszok itt is ismét súlyos vereséget szenvedtek.

Károly főherceg lovassági tábornok hadcsoportja. A Gyergyó hegységben támadásunk kedvezően halad előre. Azt a területet, amelyet november 4. óta itt folyó harcokban elvesztettünk, teljesen visszafoglaltuk.

A predeálti szakaszon Azugától nyugatra újabb előhaladást tettünk és a románoknak a szoros-ut mindkét oldalán kiépített ellentámadásait visszavertük, 188 fogoly, 4 gépfegyver maradt kezünkön. Az Olt mindkét oldalán sikeres harcokat vívtunk, amelyekben bajor gyalogságon és magyar osztrák hegyi csapatokon kívül népfelkelő csapataink is különösen kitüntették magukat.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja. Giurgiunál monitorok két petroleummal megrakott uszályhajót zsákmányoltak. A Dobrudzsaszakaszon nem volt lényeges esemény.

Macedóniai front.

A helyzet változatlan.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Naponta többször, ha arcunkat „EMIR“-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés, lehetetlen-finomságu harmattal lenne bevonva. Egy üveg ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható: **Németh Pál** gyógyszerész **Arany Kereszt** gyógyszertárában Szent László-tér. Városháza mellett. Csanda Endre „Rákóczi“ gyógytárában, Csillag gyógyszertár Szacs-vay-utca, a Vadasz drogériában és Farkas István Apolló drogériájában.

Iparosokat képeznek a hadiárványból.

Biharmegye akciója.

A hadiárvány érdekében valóban mindent megtesznek a hatóságok, hogy azok jövőjét biztosítsák és pótolják a hazáért a harcúterén elesett hőseket. Különösen nagy gondot ad a hatóságnak az, hogy az árvány megélhetését biztosítsák.

Kétségtelen, hogy a hadiárvány zöme a köznépi gyermekeiből kerül ki, tehát annál inkább indokolt az árvaszéknek a fellépése ezek jövőjének biztosítása érdekében.

Biharmegye árvaszéke a hadiárvány jövőjének biztosítását úgy véli egy részét megoldhatónak, ha a gyermekeknek biztos kenyeret ad kezükbe, még pedig ipari pályán. Ezt célozza az árvaszék felhívása is, amit az alábbiakban adunk:

25684—1916. sz. Biharvámegye árvaszékétől.

Mindegyik község Előjáróságának!

A losonci magyar bádóg és vassodérv zománczó gyárban 30 hadiárva azonnal, 30 pedig január hóban a lakatos, bádógos, préselő, egyengető és zománczó mesterség elsajátítása céljából elhelyezhető. A jótékony ságból hadiárvány kiképzetésére vállalkozott Rokottai György és társa céggel történt megállapodás szerint a hadiárvány tanulási évük alatt teljes ellátást vagyis kosztot (mely áll reggel kávé vagy tea és 4 deka kolbász, délelőtt 15 deka bus és főzelék, este pedig főzelék és 4 deka kolbász, azonkívül a hatóság által engedélyezett kenyérmennyiség) és lakást kapnak. Ezenkívül még: 14—15 éves 70 fillér, 16—17 éves 80 fillér, 18—19 éves 90 fillér napibért kap, melyből a ruházati költség fedezhető. Kívánságra ezen összeget a cég benyújtja a gyermekeknek ruhát, cipőt és vásárol, a zeobpénz gyanánt még 10 fillért naponként.

A gyermekek külön a célra épített internátusban nyernek elhelyezést, hol a fiúk külön-külön ágyban alszanak, külön takarójuk van, tisztántartásukra fürdőszoba áll a az épület villamos világítással van ellátva. Az internátus élén egy gondnok van, ki a gyermekeket szigorú felügyelet alatt tartja, az internátusban levő gyermekek oktatására ipari iskolát tartunk fenn és a célra egy tanító van alkalmazva, ki a gyermekek szemleli haladásáról gondoskodik. Vasárnap a gyermekek vallás szerint templomba küldetnek, a fiúk utazási költségeit megtérítik. 12 éves gyermekeket is alkalmaz, de ennél fiatalabbat nem. A gyermekek 18 éves korig lesznek besorozhatók. Minthogy ezen feltételekből is látható azon nagy előny, mely az ipari pálya iránt hajlammal bíró hadi és más árvány elhelyezése körül mutatkozik, felkérem, hogy árvaszéki pártfogókkal s külön dobzó útján is ezen előnyöket törv. képviselőkkel azzal ösmertesse, hogy a felvételre jelentkező kiskorú törv. képviselője nyilatkozatot állítson ki.

Az árvaszék nagyfontosságú célját azonban nehezen fogja elérni. A vármegye területén ugyanis nem mérlegelik kellőleg a megindított akciót, vagy pedig talán nincsenek ráutalva a hadiárvány az árvaszék gondozására, de tény, hogy alig egy két jelentkező van még eddig.

A lanyha érdeklődések azonban az illetékes egyének valaméye szerint nem az az oka, hogy talán nem volnának gondoskodásra rászorult árvány, hanem az, hogy az árvány szülőivel nem ismertetik megfelelően az árvaszék felhívását. E nagyszabású akcióról meg vagyunk győződve, hogy a vármegye területén a hadiárvány képviselőinek 10 százaléka sem tud semmit.

A községekben nagyobb lelkesedéssel és odaadással kellene kezelni a hadiárványt érdeklő mozgalmakat.

Miért kellett Lukács Ödönt megjutalmazni?

Egyik előkelő városatyja közli velünk:

— Lukács Ödön egyik legnagyobb kereskedelmi vállalatunkat vezetni több, mint egy esztendeje kifogástalanul. Nem lehet ezt a szempontot figyelmen kívül hagyni. Erkölcsei elismerést mindenütt adnak a tisztviselőnek, boldog boldogtalannak s nagyrészt olyanoknak, akik nem érdemlik meg, csak protekció, összeköttetés révén jutnak hozzá. Erkölcsei elismerés egy kereskedelmi vállalat vezetésénél kevés.

Az eset ugyanis a következő: Egy ilyen vállalat vezetője, mint történt is, sertéseket vesz vidéken, kerek 30 000 koronáért. Öt perc múlva lihegve érkezik egy nagyszállító s átakarja venni a megvásárolt sertést, s ígér egész tekintélyes nyereséget. Üzletileg nem követelt volna el inkorrekttséget a tisztviselő, nem is tudta volna senki az esetet, de a becsület nem engedte, hogy elfogadja az ajánlatot. Itt a város anyagi haszna is evidens, nemde?

A tisztviselőt függetlenné kell tenni az anyagi gondoktól, ezt én mondom, a virilista. Akármilyen tekerékosan él is Lukács Ödön, ha nincs is adóssága, mégis meg kell szorítania kiadásait, s akkor már nem független az anyagi helyzetétől. Micsoda kis ellenérték ez az 5000 korona azért, hogy egy év alatt mit spórolt meg a városnak a liszten. Kis, apró bankdirektorok 20—40 000 koronás fizetésekkel grasszálnak s egy ilyen nagy vállalat igazgatója, vezetője felét se kapja reagenteg munkájáért ennek az összegnek.

A tisztviselőnek nem elég az erkölcsi elismerés, látania kell neki, hogy méltányolják taláékony, becsületos, hasznos munkáját, a jövőben is megkapja működése anyagi elismerését. És látassa a közeli megyék tisztviselői kara s az ország közvéleménye, hogy ha a tisztviselő dolgozik jól, hasznosan, becsületesen, hozzáférhetetlenül, nem hiába dolgozott.

Ezért az erkölcsi szempontokért kellett Lukács Ödönnek jutalmat adni. Kellott volna s lehetett volna 10 000 koronát is. A nagy gazdasági érdekek mellett ez se lett volna sok.

A vasúti személyforgalom korlátozása.

A M. T. felvilágosító jelentése.

A napokban egy távirati értesítés nyomán megemlítettük, hogy a magyar vasúton a személyforgalom nagymérvű korlátozását hozzák be.

A részletekre nézve azonban tájékozatlan volt a közönség, valamint afelől sem tudtak felvilágosítást nyújtani, hogy mi okozza a személyforgalom megszorítását. — Természetesen mindenki arra gondolt, hogy harcúterei dolgok teszik szükségessé a vasúti utazások korlátozását.

A M. T. erre vonatkozó jelentése felvilágosítást nyújt most a dologban. E szerint a korlátozást a civil közönség előtt eddig ismeretlen új közös intézmény: a „császári és királyi központi szállítási vezetőség” rendelte el, még pedig szíval az indoklással, hogy a vasutak a legszükségesebb élelmiszeri cikkek szállításához kellenek. Ez olyan fontos érv, hogy vele szemben alig akad valaki, aki elégedetlankedne. Hisz ha élelmiszer, vagy tűzifa, szénhiányról panaszkodunk, csak egy a válasz: nem lehet szállítani, a készlet az erdőben, vagy a bányában van s várja a szállítást.

A Magyar Távirati Iroda jelentése az utazás megszorításáról a következő:

A császári és királyi központi szállítási vezetőség kénytelen valamennyi vasúti központi hivatalai egyetértőleg korlátozást elrendelni a személyforgalomban, hogy az ilyen módon felszabadult szállítási eszközökkel az ősz után fokozódó és az idén a szokottnál is nagyobb mértékű élelmiszerforgalmat a szükséghez képest lebonyolíthassák. Ez elháríthatatlan intézkedés, amelynek a közlekedésre való kellemtelen hatásával illetékes helyen teljesen tisztában vannak, amelyet azonban a közönségnek méltányolnia kell, mert hiszen a legfontosabb szükségleti cikkek szállításáról van szó. Az intézkedés csak a feltétlenül szükséges időpontig marad érvényben. Ennek a rendelkezésnek szüksége van a közönség megértő támogatására és olyképpen valósítható meg, ha az utazást csak a feltétlenül szükséges esetekre korlátozza a közönség maga is. Ki rándulás, kéjtudás és egyéb halasztható utazások mellőzendők. A valóban szükséges utazások megtételéhez az ezután közlekedő vasut és rendelkezésre álló járművek elégségesek lesznek. Ajánlatos továbbá nagyobb utazások előtt az utazások lehetőségéről a pályaudvaron érdeklődni. Szükséges továbbá az utazás előtt a legkisebb mértékű csökkenési kárpótját valamely megállapított napszámra kell valószínű megérkeznie, helyesen teszi, ha valamivel korábban utazik el a kellemtől.

* Irodai munkát vállal egy sok tagu családos rapidijás, akinek egész délutánja szabad. Nagy gyakorlattal rendelkezik s a mellékkeresetre nagyon rá van utalva, mert családja nyomorog. Címe: Lipót u'ca 8. sz. Megkeresést a kiadóhivatalt továbbít.

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázeiőre berendezett ékszer ipartelepe
Nagyvárad, Színház-utca 4. szám alatt.

Elfogad egyházi főszerelések tűz és galván aranyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ékszereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árban veszünk !!

„Adjatok, adjatok!”

A Sas paszszázás előtt megjelenik egy kicsiny csapat. Ugy festenek, mintha me nekülnek volna vagy vándor színészek a jobb fejtől: Füstölök, kedvesek, elgánszak a olyan lid mosak, hogy csuda.

Szent Kleofás,
Milyen karaván,

mondhatnák a nézők, de elragadtatással. Hiszen előlme egy a kedves Polgár Mariska, akinek a színpadon soha, de itt kis lámpa-láza van.

E fogódottan, szeretetreméltó komoly-sággal nézegeti a magasba helyezett ég-táblákat s bírálja.

— Igen, ide bemegyünk.

A bájos Habár Szerá szintén nagy komolyan és kis szívdobogással int „igent”, mig Szabeni Margit el-el pirosodva fátol alá rejti izgatottságát, s igyekszik meg-örizni konténározát.

Odalát Tarnay Béla ráz egy jóhangu csengőt, a lányok kiszaladnak a lakásból s mondják:

— Ni, a Dózsa!

Persze, a népszerű Dózsa István is vo-nul befele, nem látszik meg rajta, hogy 70 előadásból 68 ban vett tevékeny részt. Mő-götte Szigeti József eleven szemre ragyog s kedvességgel igyekszik rábírní a kereskedő-ket az adakozásra.

A függöny, azaz az ajtó szétnyílik. Nagy mosoly sortűz, báj pergőtűz s egy mű-vészi kérés:

— A Gyermeknapi kérések valamit.

Kicsit reszkettek a hölgyek, ingyen kér-tek portékát azoktól, akik ugyancsak meg-kértek mindennek az árát. Hah, minő izga-lom és restelkedés, nem fizetnek, hanem visznek.

De mégis megpuhultak a szívek s in-nen egy ruha, onnan 3 retiköl, amonnan egy szappan került elő. Egy öreg szabó a boltajtóba állt s így védkezett a felt raktár és bolt előtt:

— Nincs semmim kérem.

— Ne is legyen, mondták.

A színház aranyos, drága fiatalsága kedves — szerényen, félénk — biztonszággal járt boltból boltra s mire beszkonyodott, fel-derült az arcát.

A gyűjtőkocsi tele volt s még egy nagy csillárt is elvittek Polgár Mariskához, aki gyűjti az adományt.

Halló, színházi pénztár?

Dél előtt, a színháznál, Halnay Lajos titkár szobájában.

Csengetés a telefonnál.

— Halló, a színházi pénztár?

— Nem, a titkár.

— Kérem, jegyeztessen elő egy páholyt.

— Nem lehet.

— Miért?

— A pénztárnoknő bevonult 8 kor a pénztárba s fél 12 ig nem jén ki. Előtte zsufolásig meg elt az előtér jegyet váltó kö-zönséggel.

— És?

— És a pénztárak csak egy ajtaja van. Az az egy, amelyet elzár a közönség. En se tudok oda bejutni. Délben pedig már nem lesz páholy.

— Hát mit tegyünk?

— Semmit.

Két perc szünet. Ujabb csengetés.

— Halló, pénztár?

— Nem, a titkár.

— Egy körzékét kérek.

— Sajnálom.

S az előbbi válasz. Így megy ez délig.

Mert a pénztárba nem lehet jutni s a telefon délig fel van kapcsolva a titkárhoz, a pénztárosnő t. i. nem ér rá telefonálni ilyen zajos napokon.

Nem lehetne e még egy ajtót vágni a színház folyosója felé? Mérszak azért is, mert egyszer a pénztárosnő rosszul lehet s mig segítsége érkezik, a pénztárba illeték telen kezak nyulhatnak bele.

S a közönség érdeke, hogy a pénztári órák alatt a titkárrel érintkezessék a je-gyek iránt telefonon is. A pénztárosnő nem telefonálhat, viszont mellette senkit se lehet alkalmazni, mert a hely kicsiny. A telefonra pedig a direktciónak van szüksége.

A városnak kell megfelelő megoldást találni ebben a kérdésben.

Felmentés a Márkus-pörben. A mérsékelt szózás nem büccselekmény.

Tegnap déli előtt hirdette ki a törvény-szék gyorsított ügyekben ítélkező ötös ta-nácsa az ítéletet Márkus Bertalan és társai ügyében.

Ezt megelőzőleg Márkus Bernát az el-nök felbírására védelmében arra hivat-koztott, hogy mindig becsültes és tisztes-séges ember volt s általában sem követett el soha becsületleneséget. Utasítást a szózásra nem adott. A családi élete fel van dülva, az ítéletől függ élete s gyermekei jövője.

Schwarz Mór kijelenti, hogy a szózás nem volt anyagi érdeke.

Weisz Géza hangsúlyozza, hogy ő egy-szerű alkalmazott volt s minden bűnös ma-nipulációtól távol állott: Kéri, engedjek baba gyermekeihez.

A bíróság ezután visszavonult s dél-után 2 órakor kibirdette

az ítéletet,

mely a vádlottakat felmenti a marhaszózás vádja és következményei alól.

Igaz, mondja az ítélet indokolása, hogy a vádlottak a katonai kincstárnak átadandó marhaszónak egy bizonyos napon sőt ad-tak, de ez a sémennyiség oly kis meny-nyiségű volt, hogy az állatok szomjuságát nem idézhette elő. Az átvadó bizottság sem észlelt semmi rendelleneséget, vagy sza-bálytalan tulitást és tulitást. A szak-értők szerint az adott sémennyiség kevés volt, ez szokásos s ezzel a szerződést nem szegték meg az alvállalkozók, mert tul-sulyt nem idéztek elő, s így az alvállal-kozők a szerződést megfelelően teljesí-tették.

A törvényszék ezután a vádlottak sza-badiábra helyezését elrendelte, mert fogva-tartásukra nincs ok.

Farkas István ügyész az ítéletet meg-felebbezte s így a Kuria döntésig a fel-mentettek fogságban maradnak.

Az ítéletet Dési Géza dr., Fried János dr., Kabos Béla dr. és ifj. Zsigre Miklós dr védők tudomásul vették.

A folyosón Márkus Bernát leányai el-ajultak a nagy izgatottság következtében s örömlükben. Az ítélethirdetésen a termet zsufolásig megtöltötte a közönség, vri-asszonyok, kereskedők s a jogászok nagy tömege.

Gyermeknapi sorsoláshoz ajándéktárgyak ajándékozása.

A gyermeknapi rendező bizottsága új-lag szívesen a kérelemmel fordul a város ne-mes szívű hölgyközönségéhez, hogy ajándék-tárgyakat, nélkülözhető ruhadarabokat — gyermekruhákat — amelyek a sorsolás cél-jait fogják szolgálni, Polgár Mariska címére sziveskedjenek elküldeni. Esetleg telefon-értésítésre (telefon szám: 1303) a bizottság maga gondokodik a tárgyak elszállításáról. A bizottság hiszi, hogy társadalmunk höl-gyei minden jóért, demesért mindig készek áldozatot hozni s kérésre mint mindig, ismét visszhangra fog találni.

Itt említjük meg, hogy a bizottság a vásár sikere érdekében már eddig is mintegy 200 korona értékű tárgyat vásárolt össze. Ehez járul még a városnak mintegy 150 kor. értékű élelmiszer ajándéka, mely, mint értesülünk a következő — különösen rap-jainkban — értékes dolgokat tartalmaznak:

15 kg. cukor, 30 kg. só, 20 kg. hullás liszt, 5 kg. caokoládé, több kg. rizs, alma, bab, borsó stb. Mintegy 120 kilógrammot tesz ki az egész élelmiszer mennyiség. Hisz-szük, hogy a vásár is tekintélyes ösz-szeget fog juttatni Nagyvárad hadiár-váinak.

*

A Gyermeknapi alkalmából a Cion-tem-plomban vasárnap délután pontban 4 órakor tartandó ünnepélyes istentisztelet műsora:

1. Wagner: Lohengrin operából részlet, zenekar és orgonára előadják: Szamazsenka Edit, Láposy Kriszta, Arany Ilus, Gerő Rózika, Schaf Karoly, Vojkó Péter, Schma-zsenka Ernő, Schmerhovezky József, dr Vas Izsó, dr Faragó Viktor, Szántó Sándor. Or-gonán: Vornasika József.

2. Weisz Jenő főkantor imaszáma.

3. Mándoki Gizi szőlő éneke.

4. Vojkó Péter hegedűszáma, orgona-kísérettel.

5. Huszár Imra szőlő éneke.

6. Ima, mondja dr Keoskeméti Lipót főrabbi.

7. Himnusz, előadja az énekkar Funk Zsigmond karvezető betanításával.

Belépődíj nincs, kizárólag urnagyűjtés.

Gyermeknapi ingyen dohány-tőzsde.

10.000 darab cigarettá és 1000 darab szivar lesz ingyen kiosztva a Gyermeknapi napon. Polgár Mariska urhölgy a színház művészeti gárdaja segítségével ily mennyi-ségű különleges cigarettát és szivart oszt ki — egy humánus emberbarát adományai ból — a Gyermeknapi és pedig azon biz-tos hiedelemben, hogy Nagyvárad jószívű és dohányéhes férfi közönsége ezen ado-mányt néhány fillérrel a hadiárvák javára szivesen megfogja váltani.

HIREK

*** A tábori püspök Nagyváradon.**
A hadisajószállásról jelentik: Pjelic Imre tábori püspök, nagyvárad kanonok november 1 én baszentelle Przemyslben a temetőben épült kápolnát és a hősök emlékeztetőre épített emlékművet. Ugyanekkor gyászmisét mondott az elesett katonák lelkiüdvéért. A püspök az északi fronton vizsgálta a tábori lelkesítő hivatalokat. Innen az oláhok ellen küzdő magyar seregekhez utazott s utjában egy napot Nagyváradon töltött.

*** Balás Elemér dr. esküdtbíró-sági elnök.** A nagyvárad kir. ítélőszéki elnöke a helybéli kir. törvényszékneli szervezett esküdtbíró-sághoz elnökül dr. Balás Elemér kir. törvényszéki elnököt, elnökhelyettesül Szöllösv Gyula kir. törvényszéki bírót jelölte ki az 1917. év tartására.

*** Kiss István tanfelügyelő** A hivatalos lap közli: A vallás és közoktatásügyi miniszter Kiss István kir. segédtanfelügyelőt, a belényesi kir. tanfelügyelősi kirendeltség vezetőjét a VII. fizetési osztály 3 ik fokozatába kir. tanfelügyelővé, Császár Nándor biharmegyei kir. segédtanfelügyelőt pedig a VIII. fizetési osztály 3 ik fokozatába nevezte ki. Kiss István ez újabb előléptetése hosszas, érdemes munkásságot jutalmaz s megérdemelt ösztönös díjat. A kiváló tanfelügyelő, aki igazán méltó pozícióját briliánsul tölti be nemzeti szempontból előtérbe szánta menő vidéken, előléptetéséhez számosan gratuláltak.

*** Gyorsvonatközlekedés a fővárossal Békéscsabán át** A helyi sajtóban utóbb az a hír terjedt el, hogy Nagyvárad és a főváros között legközelebb forgalombba helyezik a nappali gyorsvonatpárt, amely reggel 8 órakor indul Nagyváradról és este 7 órakor érkezik Nagyváradra. Értékelésünk szerint egyelőre még nem indulnak meg ezek a vonatok, hanem a helyi Békéscsabán át jutunk gyorsabb összeköttetésbe a fővárossal. Ugyanis tegnapról kezdve újabb forgalombba helyezték annak a vonatpárnak a közlekedését, amely reggel 6 órakor indul Nagyváradról a Békéscsabán csatlakozik a budapesti gyorsvonathoz, úgy, hogy déli 1 óra után pár perccel érkezik Budapestre. Viszont a déli 1 óra tájban Budapestől induló gyorsvonathoz csatlakozva Békéscsabáról este 8 óra tájban érkezik Nagyváradra.

*** A Katolikus Népszövetség csoportvezetőit kéri az igazgató,** ezil vesztadjenek holnap, vasárnap déli egyegyed 12 órakor az olasz plébánia hivatalon gyűlni.

*** Alkalmatlan alkalmas.** Lengyel János belényesi lekos júniusban állott elő bemutatón szóműve, amikor is alkalmatlannak találta. Október 20 án miért, miért nem, ismét előállították és ekkor már alkalmasnak osztályozta a bizottság. Lengyel ez ügyben a miniszterhez folyamodott, ahonnan tegnap érkezett le a kettős minősítés ügyében a határozat. A miniszter kimondta, hogy mert Lengyel júniusban már eleget tett állításkötelezettségének, újabban nem is lett volna odaállítható, ezért a második minősítés érvénytelen.

*** Martos Gyula újabb kitüntetése.** A hivatalos lap jelenti, hogy a király Martos Gyula 29. honvédszolgálatbeli tartalékos főhadnagy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásának elismerésül a harmadszaltaly katonai érdemkeresztet adományozta. Martos Gyula a püspökségi uradalom főcanosi jeles intézője, a ki a háboruban kezdettől fogva részt vesz a már eddig megszerzett Signum Laudishoz nyerte az újabb kitüntetését. A népszerű és vitéz főhadnagy jelenleg rövid szabadságon Nagyváradon tartózkodik, a hol számosan gratuláltak jól megérdemelt újabb kitüntetéséhez.

*** Maximálni kell a bormunkák díját is.** A bórarak hihetetlen emelkedése folytán egyre nagyobb és nagyobb mozgalom érezhető az egész ország területén, hogy a további emelkedéseknek gátat vessenek. A bórarak emelkedés mellett megfelelően emelkedik a bormunkák ára is. A cipészek ma már nem tudnak elég pénzt kérni munkájukért és a közönség, ez a jó anyag fizet természetesen, mert hiszen nem járhat méltótlán. Az első komoly tényező, mely országos mozgalmat akar csinálni a bórarak és bormunkadíjak ügyében, Győr város törvényhatósága. Tegnap átiratban kereste meg ebben az ügyben Biharmegye törvényhatóságát és felhívta, hogy csatlakozzon a mozgalomhoz, mely kormányhatóságilag akarla megrendszabályozni a bórarakat és a szüretet tulajdonait. A győri áirat a decemberi közgyűlésen kerül tárgyalás alá.

*** Városi lakbérzabályzat.** Szávával mentek el a városi pénztárból azok, akik a lakbérzabályzatot kérték. Tegnap 500 darab lakbérzabályzatot kapott a pénztár, s ott bárki 1 koronáért megvásárolhatja Szőke főpénztárnárnál.

*** Tompa Béla esküvője.** Az örökvidém és kedves Tompa Béla vasárnap délelőtt tartja esküvőjét a bájos Madarász Irma kisaszonnyal, menyasszonyával. Az egyházi esküvő délelőtt fél egykor lesz az olasz plébánia templomban, ahol Imrik S. Zoltán c. kanonok végzi a házasságkötés szertartását. Tanúk lesznek: Erdélyi Miklós sziniszegató és Várady Aladár kermester.

*** Az új bélyegfokozat kiszámitása.** Könnyen kezelhető táblás kiszámitást készített az új bélyegilletékről Fröhlich Olivér pénzügyi számlamérő. Egy lapon adja az összes bélyegfokozatokat félmillióig kiszámitva. Mivel az új bélyegfokozat december 1 én életbe lép, ez a táblázat nagyon aktuális és közérdekű. A lap ára 60 fillér, kapható a szerzőnél (pénzügyi palota II. emelet 32. ajtó) és a Hegedüs Hírlapirodában. A jövdelem egy részét a szerző a vak katonáknak ajánlja fel.

*** Alsós-verseny a Kaszinóban.** A Biharmegyei és Nagyvárad Nemzeti Kaszinóban esténként élénk élet uralkodik. Az igazgatóság divatba hozta többek között a már sok helyen bevált alsós versenyt, a mely a tagok között általános kedveltségnek örvend. A könyvtár kezelését Dr. Suhajda György jogakadémiai titkár volt szives elvállalni, s így a kaszinói tagok kétszer hetenkint, szerdán és Szombaton délután 5 és 6 óra között kaphatnak könyveket. A legközelebbi könyvosztás ma délután lesz.

*** Közművelődési könyvtár lesz a városi könyvtárból.** Igen érdekes és a városi könyvtár jövő fejlesztésében nagy horderejű leirat érkezett tegnap a városhoz a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségétől. A hazai könyvtárak központi szerve arról értesíti a leiratában a várost, hogy a nagyvárad nyilvános könyvtárát, mint amely egy szellemileg fejlettebb közösség igényeit elégíti ki, rövid fennállása óta is minden elismeréseméltó módon, a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezésére Közművelődési Könyvtárrá fogja kifejlesztetni. S eddig is, míg a rend és nyugalom helyreálltával az állami költségvetés rendes mesterbe tereltek, az 1916-17. évi első felére 1500 K rendes államsegély kiutalványozását hozta javaslatba. A főfelügyelőség leirata a könyvtárbarátok körében ószinte örömet keltett.

*** Csak egy darab ruhát!** A menekült gyermekek, a hadiárva és a csecsemő védelem keletgyéhez következők küldtek adományokat: Az élesdi római kat. esperesi kerület menekült gyermekeknek 24 kor., Czajlik Gyurica emlékére 20 kor a csecsemővédelemre, Czajlik Lajos hadiárva-knak 10 kor. Ruhát küldtek: Thury Endréné, N. N., Komény Sándorné Komádi, Nincs Laciha Biba. Hálásan köszönjük és kérjük társainkat egész magyánknak, s városunkban — ne feledjék el szentül sem a székelykódó gyermekeket — a jövő nemzedéket támogatni. Vörös-Kereszt „Jobbkéz” osztály vezetősége.

*** Biharmegye bünkrónikája** A csendőkerületi parancsnokság tegnap tele át Biharmegye alispánjához a vármegye területén előfordult büneselek kimutatását. Ez a sablonszerű statisztika most különösen azért érdekes, mert annak dacára, hogy az emberek nagy része katonai szolgálatot teljesít, a bünessetek száma korántsem tüntet fel nagyobb eltérést a bünkefőbeli statisztikától. A kimutatás szerint lopás 167, gyújtogatás 47, hivatali büntettek 63, fegyveres erő elleni büntettek 56 esetben fordultak elő a leggyakrabban. Természetesen a fentiekben kívül még igen nagy számmal szerepelnek más büntettek is.

*** Pejlókat árverez a rendőrség.** A rendőrkapitányi hivatal, mint r. b. bíróság, ezennel közhírré teszi, hogy bitangeágban talált 2 darab pejló folyó hó 13 án délelőtt 11 órakor a fővárosi téren tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérők elfog adatni Nagyvárad, 1916 november 10 én. Czegléd István sa., r. b. bír.

*** Gépész** azonnali beléncára felvétetik a Felixfürdőben 25 lóerős szívó gázmotor és dynamó önálló kezeléséhez.

*** Csomagezselő!** Csomagezselő készítésére csomagezselő kapható: Mertzené, Kőrös-utca. Telefon 448.

BERLINI VICTORIA
Általános Biztosító részv. társaság.
Elfogad:
ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT,
amelyek háboru esetén a biztosítás teljes összegéig érvényesek.
Nagyvárad vezérügynökség:
Rakóczi-ut 10. sz. II. em. Telefonszám 641.

*** Felkészítő NOXIM biztos szar-**
 Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag
 Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

*** Rakant katona** felvétetik éjjeli
 Moskovits Adolf és Fial R. T
 nagyüregdi gazdaságába. Jelentkezhetni a
 részvénytársaság nagyvárosi ipartelepén.

*** Eczet** készítéséhez alkalmas garantált
 vegytiszta **eczet-sav** kapható Farkas István
 Apolló drogeriájában. Nagyvárad, Rákóczy ut
 7/B. Telefon 13-02.

*** Gyönyörű rózsás arc** a nő leg
 szebb dísz. Az első ránca a szép asszony
 első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot
 hogy elüntethesse. Elég ha a megbecsülhe-
 tetlen **Y-PO** krémét és szappant használja
 melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát el-
 tűnteti a ráncokat, szeplőket, mitesszereket,
 májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösa-
 séget. Ára 3.- K. Kapható: Farkas István
 Apolló drogeriájában Nagyvárad, Rákóczy-ut
 7/B. Rimánóczy palota.

*** Perfect magyar német levelező kis-**
 asszony **ki a gyors és gépirást tökéletesen**
 bírja felvetetik Komlós Testvérek üveg
 nagykereskedésében. Zöldfa-u. 13.

*** Felhívjuk a közönség figye-**
 mét a „Hófshérke” harisnya áruház mai
 számukban közölt hirdetésére.

*** Helybeli nagyobb pé** zintózet meg-
 felelő gyakorlattal bíró fiatal tisztviselőt
 keres. Cim a kiadóhivatalban.

Legújabb táviratok.

Hova szavaztak az amerikai németek.

Budapest, november 10. (Saját tu-
 dósítónktól.) Londonból jelentik: A
 Reuter nevyorki hira szerint az
 elnök választás eredménye nagyon
 meglepte a republikánusokat, mert
 Hughes a keleti államokban sok
 helyütt többséget ért el. Wilson
 győzelme nyugaton feltűnést keltett,
 a győzelem, a béke és jólét jelsza-
 vának eredménye. A Daily News
 szerint a német szavazatok majd-
 nem egyenlő mértékben oszlottak
 meg mindkét jelölt között. Hughes
 megbukott Milwaukelben, St. Lo-
 uisban, ahol a némettség különösen
 erős, ellenben megkapta a nevyorki
 német demokraták szavazatát

Az angolok vesztesége 3 nap alatt.

Budapest, november 10 (Saját tudósi
 tónktól.) Londonból jelentik: A november
 6-8 iai veszteségi lista szerint az angolok
 háromszáz tiszteit, tizenegyezerhatszázhatvan-
 négy közlegényt veszítettek.

Nem adnak ki egy Nobel-díjat.

Budapest, nov. 10 (Saját tudósítónktól)
 Stockholmból jelentik: A tudományos aka-
 démia elhatározta, hogy az idei fizikai-ké-
 miai Nobel díjat nem adja ki.

Százhuszonnyegen a vízbefultak.

Budapest, november 10. (Saját tu-
 dósítónktól.) Lublinból jelentik: Ka-
 zimir környékén egy komp a Visz-
 tulán halottak napján felborult. A
 rajtalevő száznegyvenöt főnyi, na-
 gyobbára asszonyokból és gyere-
 kekből álló utasból százhuszonné-
 gyen a vízbefultak

SZÍNHÁZ.

Heti műsori

Szombat délután: Csöppség.
 Szombat este: Három a kislány.
 Vasárnap délután: Luxemburg grófja.
 Vasárnap este: Bernát Bácsi.

A kisbérők felkérteknek, mi-
 szerint lejárt harminc előadásos bérletük
 második felét, a helyeik biztosítása körül
 vámadható komplikációk elkerülése végett, a
 színház titkári hivatalában mielőbb befizetni
 szükségesnek.

Két délutáni előadásról. Péntek
 ken már a kora reggeli órákban óriási cso-
 portosulás a színház pénztára előtt jelezte,
 hogy a két délutáni előadás zsúfolt házak
 mellett fog lefolyni. Szombaton délután a
 Csöppség kerül színpadra. Fényes Samu dr ki-
 tűnő életképe, amelynek címszerepét Polgár
 Mariska játsza. — Vasárnap délután pedig
 Luxemburg grófja van műsorra tűzve, egyike
 azoknak a közkedvelt operetteknek, amelye-
 ket mindig szívesen lát a műsoron a kö-
 zönség.

Három a kislány. Ma este ismét a
 kedves, meleg Schubert melódiák csendül-
 nek meg a színház nézőterén, amely a be-
 mutató óta mindig megtelik, valahányszor
 csak a Három a kislány van műsorra
 tűzve. A közönség most is élénk érdeklődést
 tanúsít a kitűnő operette legközelebbi elő-
 adása iránt.

Bernát bácsi. Mint ahogy Bud-
 pesten sem volt népszerűbb ember a Bernát
 bácsi bemutatója után, mint ez a meleg-
 szívű, öreg kereskedő, úgy Nagyváradon is
 a legnagyobb népszerűség vár Bernát bá-
 csira a vasárnap esti bemutató után. A ki-
 tűnőnek ígérkező előadásban a hölgyek kö-
 zül T. Pogány Janka, Polgár Mariska, H.
 Körössi Juci és Kassits Eszter játszanak
 jelentősebb szerepeket. Egyébként Bihari
 Ákos, Sik Rezső és Tóth Elekkel az élén a
 társulat teljes vigjátékszemélyzetét foglal-
 koztatja a Bernát bácsi.

VIGADÓ mozgó-színház	Szombaton. A bosszu áldozata. regény 5 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, va- sárnap és ünneppnapon 8 óraker és hétköznapokon 5-kor.

URANIA mozgó-színház	Szombaton. A Nabob felesége regény 4 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, va- sárnap és ünneppnapon 8 óraker és hétköznapokon 5-kor.

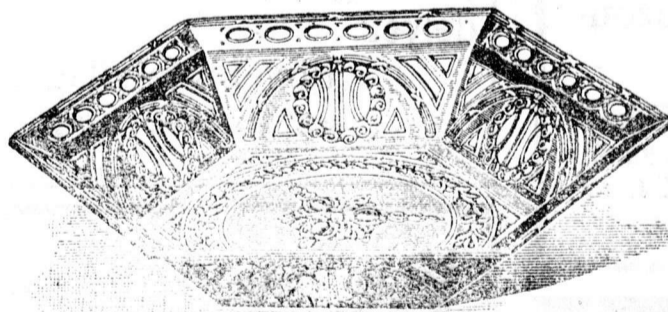
APOLLÓ mozgó-színház	Szombaton. A méltóságos rabasszony regény történet 4 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, va- sárnap és ünneppnapon 8 óraker és hétköznapokon 5-kor.

Főszerkesztő: **DR. KRÜGER ALADÁR** | Felelős szerkesztő: **DR. PAPP KÁROLY**

Majolika tálca nickel kerettel

20 cm.	3 kor.	20 fill.
23 "	4 "	20 "
25 "	5 "	20 "
37 "	6 "	20 "

Kenyér kosár china ezüst

4 korona.

Teás készlet szines aranyozással 6 személyre	6 kor.
Kávés készlet szines aranyozással 6 személyre	6 "
Feketekávés készlet szines aranyozással 6 személyre	6 "
Gyümölcs készlet szines aranyozással 6 személyre	6 "

Porcellán hadi mozsár ütővel 1 = 5 korona.

" " " " 2 = 5 "
" " " " 3 = 8 "

Répkerepezés nagy választékban. Ablak üvegezés pontosan készülnek

KOMLÓS TESTVÉREK Üveg, porcellán, lámpa és diszmű áruk
 nagykereskedése. Zöldfa-u. 13. sz.
 Telefonszám 372.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:
NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614. A telep telefonja 614.

<p>1 LITER VIZ FELFORRALÁSA CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.</p>	<p>Értesítjük a város t. Villamos vasalók, közönségét, hogy a „ főzőedények, legujabb rendszerű „ tea főzők, megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.</p> <p>Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítatunk. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.</p> <p>Csillárok, 1/2 wattos ivlámpapótlók 2000 gyertyafényig.</p> <p>Villamos motorok nagy választékban kaphatók.</p> <p>Költségvetéseket díjmentesen készítünk</p>	<p>1 ÓRAI VASALÁS CSAK 12 FILLÉRBE KERÜL.</p>
Főszerelő telefonja 55.		Főszerelőtelefonja 55.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1. telephelyben.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és haskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

:: Telefon : 11-53. ::

Az Erzsébetligeten lévő
4 új földérintes
házban két és három szobás lakások kiadók,
(Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Gazdasági és Iparbank

Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010.000 korona.
Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

4 hold

szőlő nagyvárad határban (ebből 3 hold lucernás, f-1 holdkonyhakerti, vetemény föld) új lakóházzal, istálló kocsiszin, kuttal hasznosbérbeadó.

Feltételek megtudhatók: „Fekete Sas és Zöldfa” részvénytársaság irodájában, Sas Passage 24. sz. lépcső, telefon 14-00.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben ugy kisebb, mint nagyobb terjedelmű tárgyak szabadutórok fülkéiben beraktározásra elfogadjuk. Termények beraktározására való száraz pincék, továbbá boros-pincék, istállók és kocsiszinok állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzetméterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ.
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400

Vegyünk Osztálysorjegyet az új főelárusítónál az

Újvárosi takarékpénztár r.-t.-nál

Szent László-tér 5. Telefon 994

Huzás folyó hó 17-én és 18-án

A kedveltebb:

64301-64325, 86329-86331, 86338, 86345-86346, 88503-88524, 92103-92124

sorszámú sorsjegyek egész, fél, negyed és nyolcadékban még csak néhány napig kaphatók.

Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodronyágybetétek: összehajtható ágyak eredeti gyári árakban kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám : 558.

Szépirásu

iroda kisasszony kezdő fizetéssel gyakornokul felvétetik a «Fekete Sas és Zöldfa» részvénytársaság irodájában. Jelentkezhetni: Színház-u. 6.

Harisnya, tricó, keztyű.

Svetterek, kabátok, lélekmelegítő, valamint az őszi kötétt ruházatok, legjobb és legolcsóbb beszerzési helye

Hungária Harisnyaáruház

Sas Passage főbejárónál.

Kéretik cégünket összenemtévesztetni